Euroopa Parlament
2024-2029

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon
Esimees

25.2.2026

Johan Van Overtveldt
Esimees
Eelarvekomisjon
BRÜSSEL

Teema: Arvamus koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta (Belgia taotlus – EGF/2025/007 BE/Casa) (2026/0038(BUD))

Austatud esimees

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjonile tehti kõnealuse menetluse raames ülesandeks esitada Teie komisjonile arvamus ning komisjon otsustas selle esitada kirja vormis.

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon arutas küsimust oma 25. veebruari 2026. aasta koosolekul. Nimetatud koosolekul otsustas komisjon esitada eelarvekomisjonile kui vastutavale komisjonile allpool toodud arvamuse.

Lugupidamisega

Li Andersson

ARVAMUS

A. Arvestades, et 28. augustil 2025 esitas Belgia taotluse EGF/2025/007 BE/Casa, et saada koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist (EGF) rahalist toetust seoses koondamistega Belgias asuvas ettevõttes Casa, mis tegutseb NACE Revision 2 osa 47 (jaekaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad) ja osa 52 (laondus ja veondust abistavad tegevusalad) alla kuuluvates majandussektorites ning milles toimusid koondamised NUTS 2. tasandi piirkonnas Antwerpeni provintsis (BE21);

B. arvestades, et Belgia esitas taotluse määruse (EL) 2021/691 artikli 4 lõike 2 punkti a kohaste sekkumiskriteeriumide alusel, milles on seatud tingimuseks, et neljakuulise võrdlusperioodi jooksul (käesoleval juhul ajavahemikul 6. märtsist 2025 kuni 6. juulini 2025) on liikmesriigi ettevõttes pidanud tegevuse lõpetama vähemalt 200 koondatud töötajat, kaasa arvatud töötajad, kelle on koondanud nimetatud ettevõtja tarnijad või tootmisahela järgmise etapi tootjad, ja/või füüsilisest isikust ettevõtjad, kes on oma tegevuse lõpetanud; arvestades, et pärast kõnealuse taotluse hindamist leidis komisjon kooskõlas kõikide EGFi määruse kohaldatavate sätetega, et EGFist rahalise toetuse andmise tingimused on täidetud;

C. arvestades, et taotlus on seotud 416 koondatud töötajaga (abikõlblikud toetusesaajad), kes on tegevuse lõpetanud eespool nimetatud majandussektorites (257 Casa International NVs (jaekaubandus) ja 159 Casa Logistics NVs (laondus));

D. arvestades, et 6. veebruaril 2026 kiitis komisjon heaks ettepaneku võtta vastu otsus EGFi kasutuselevõtmise kohta Belgiale rahaliste vahendite eraldamiseks, et toetada 416 toetusesaaja tagasipöördumist tööturule;

E. arvestades, et Casa hõlmab kaht ettevõtet, s.o Casa International, millel on 65 jaemüügipunkti Belgia eri paigus, ning Casa Logistics, mis vastutab kauba ladustamise ja nendesse müügipunktidesse tarnimise eest: arvestades, et koondamised on tingitud äriühingut Casa mitme aasta jooksul tabanud finantsraskustest, mille üheks põhjuseks on e-kaubanduse osatähtsuse märkimisväärne kasv; arvestades, et ka rahvusvaheline konkurents on tugevnenud, mille tulemusel taotleti 2020. aastal võlausaldajate kaitset; arvestades, et Casa müüdi 2021. aastal äriühingule Globitas, kes müüs selle 2024. aastal edasi Rootsi äriühingule AAS Retail; arvestades, et seejärel sattus Casa suure likviidsuspuudujäägi tõttu taas rahalistesse raskustesse, mille tulemusel korraldati 2024. aasta suvel kauplustes lõpumüügid ja koondati mitu töökohta Oleni peakorteri turundusosakonnas; arvestades, et 2024. aasta oktoobri lõpus esitas Casa kaubanduskohtule taas kuueks kuuks võlausaldajate kaitse taotluse, et püüda tegevust taaselustada; arvestades, et kuna äriühingule ei leidunud ühtki tõsiseltvõetavat potentsiaalset ostjat, kuulutas Antwerpeni kaubanduskohus 6. märtsil 2025 välja äriühingute Casa International ja Casa Logistics pankroti, mille tagajärjel kaotas töö 416 töötajat;

F. arvestades, et Belgias on pankrottide arv alates 2022. aastast olnud tõusuteel; arvestades, et 2024. aastal kuulutati välja rohkem kui 11 000 ettevõtte pankrot (Flandrias 6 323), mis on alates 2013. aastast suurim arv; arvestades, et see kasvutrend on jätkunud: 2025. aasta jaanuarist septembrini läks pankrotti 8 493 ettevõtet, millest

4 964 ehk 58 % asus Flandrias; arvestades, et pankrottide tõttu kadus Belgias 2024. aastal 32 566 töökohta ja 2025. aasta esimesel poolel 15 351 töökohta, millest Flandrias vastavalt 59 % ja 51 %; arvestades, et umbes 18 % neist töökohtadest kadus tööstussektoris; arvestades, et lisaks mõjutavad Flandria tööturgu hiljutised ümberkorraldused, sealhulgas koondamised ettevõtetes Van Hool, Sappi ja Purmo, BelGaN, Tupperware ja Audi, mille jaoks Belgia taotles EGFi toetust, ning mille tõttu töökohtade arv tööstuses on vähenenud;

G. arvestades, et Casa 63 kauplust paiknevad Flandria piirkonnas ja Brüsselis, kuid nii peakorter kui ka tarnekeskus asuvad Olenis (Antwerpeni provints); arvestades, et ligikaudu pool asjaomastest töötajatest paikneb Belgia eri piirkondades, teine pool on aga koondunud tarnekeskuse ja peakontori lähedusse; arvestades, et kõnealune koondumine on eriti rängalt mõjutanud tööhõivet Oleni piirkonnas; arvestades, et Netelandi piirkonnas, kuhu kuulub ka Olen, vähenes ajavahemikul 2024. aasta juunist kuni 2025. aasta maini riiklikele tööturuasutustele teatatud vabade töökohtade arv eelneva 12 kuuga võrreldes 11 % ning tööotsijate arv suurenes 2025. aasta augustis 2024. aasta aprilliga võrreldes 7 %;

H. arvestades, et töö on kaotanud peamiselt müügiassistendid ja laotöötajad; arvestades, et ehkki Flandria jaemüügisektoris (sh hulgimüük) on otsese tööhõivega vabade töökohtade arv viimastel aastatel vähenenud, valitseb jaemüügisektoris endiselt tööjõupuudus; arvestades, et seetõttu on müügiassistentidel, keda koondamine kõige enam mõjutas, hea võimalus tööd leida; arvestades, et tarnekeskusest koondatud suure arvu laotöötajate jaoks on uue töökoha leidmine aga keerulisem; arvestades, et on palju tööotsijaid, kes otsivad seda laadi tööd, kuna paljudel tööotsijatel ei ole vajalikke oskusi või sobivat kvalifikatsiooni (nt kahveltõstuk, lükandmastiga tõstuk) ja nad peavad töö leidmiseks kas oma oskusi täiendama, asuma tööle mõnes teises piirkonnas või omandama uue elukutse;

I. arvestades, et Belgia on kinnitanud, et vastavalt EGFi määruse artikli 7 lõikele 4 konsulteeriti individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi koostamisel sotsiaalpartneritega;

J. arvestades, et EGFi toetus ei tohi ületada iga-aastast maksimaalset summat, mis on 30 miljonit eurot (2018. aasta hindades), nagu on ette nähtud nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määruse (EL, Euratom) 2020/2093 (millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027) artikliga 8;

seepärast palub tööhõive- ja sotsiaalkomisjon vastutaval eelarvekomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. tuletab meelde, et EGFi eesmärk on näidata üles solidaarsust toetusesaajatega ja pakkuda neile tuge; on seisukohal, et EGFi rahalist toetust tuleks peamiselt kasutada aktiivse tööturupoliitika meetmete jaoks ja individuaalseteks teenusteks, mille eesmärk on aidata toetusesaajatel kas oma algsel tegevusalal või väljaspool seda kiiresti kvaliteetsele ja püsivale töökohale naasta; rõhutab, kui oluline on valmistada töötajaid ette Euroopa majanduse ja ühiskonna hädavajalikuks rohe- ja digipöördeks ja neid toetada; kordab sellega seoses, et liidul on oluline roll õiglaseks üleminekuks vajalike kvalifikatsioonide omandamise rahastamisel, muu hulgas EGFi kaudu, kooskõlas

Euroopa roheleppega;

2. nõustub komisjoniga, et EGFi määruse artikli 4 lõikes 2 sätestatud tingimused on täidetud ja Belgial on õigus saada nimetatud määruse alusel rahalist toetust summas 1 916 733 eurot ehk 85 % kogukulust, mis ulatub 2 254 980 euroni ning hõlmab individualiseeritud teenuste kulu 2 168 980 eurot ning ettevalmistus-, haldus-, teavitamis- ja reklaami-, kontrolli- ja aruandlustegevuse kulu 86 000 eurot;

3. märgib, et Belgia on esitanud kõik vajalikud kinnitused selle kohta, et riiklikes ja ELi õigusaktides kollektiivse koondamise kohta sätestatud nõudeid on järgitud ning kavandatud meetmetele juurdepääsul ja nende rakendamisel järgitakse võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtteid;

4. tuletab meelde koondatud töötajate profiili, nimelt on üle kahe kolmandiku koondatud töötajatest naised ja ligikaudu kolmandik koondatud töötajatest üle 50 aasta vanad, ning on seisukohal, et koos tööturu survega vajavad töötajad täiendavat kohandatud toetust, eelkõige oskuste täiendamisele ja ümberõppele keskenduvat sihipärast abi, et aidata neil edukalt tööle naasta;

5. rõhutab, et Belgia on kinnitanud, et EGFist rahalist toetust saavad meetmed ei saa rahalist toetust liidu muudest rahastamisvahenditest;

6. märgib, et koondatud töötajatele pakutav individuaalne kooskõlastatud pakett koosneb järgmistest meetmetest: a) rakkerühm (infokoosolekud, mida korraldavad kohalikku tööturgu põhjalikult tundvad eksperdid), b) koondamisjärgne abi (rühma- või individuaalkursustel pakutavad koondamisjärgse abi teenused, esialgne vestlus ja individuaalne juhendamine, omandatud oskuste sertifitseerimine, tööotsingute digiplatvormi kasutamise juhendamine jne); c) aktiivne vahendamine, d) nõustamine, e) koolitus ja ümberõpe, f) töökohapõhine koolitus ja g) töömess; rõhutab, arvestades sihtrühma kuuluvate toetusesaajate vanust ja hariduslikku profiili, et individuaalsete teenuste osutamisel tuleks arvesse võtta nende rühmade erivajadusi;

7. rõhutab eelkõige EGFi määruse artikli 7 lõike 2 tähtsust, milles nõutakse, et kooskõlastatud paketi kavandamisel tuleb prognoosida tööturu väljavaateid ja nõutavaid oskusi, mis on kooskõlas üleminekuga ressursitõhusale ja kestlikule majandusele, ning eelkõige keskenduda digitaalsel tööstusajastul vajalike oskuste levitamisele; väljendab heameelt asjaolu üle, et paketi IKT-koolituse ja töökohavahetuse teenuste raames ette nähtud täiendava toega pakutakse tuge nii neile, kel puudub digikirjaoskus, kui ka neile, kellel on mõningased digioskused, toetades neid digioskuste hindamisega ja võimaldades töötajatel laenata sülearvuti, saada koolitust selle kasutamise kohta ja saada vastuseid digivaldkonda puudutavatele küsimustele;

8. tuletab meelde EGFi määruse artikli 7 lõike 2 punktis b sätestatud võimalust võtta kooskõlastatud paketi raames piiratud ajavahemikul erimeetmeid, muu hulgas maksta lapsehoiutoetust, et hõlbustada tööotsijate osalemist kavandatud meetmetes.